
39

Basisregistratie Personen en Programma eID

Aan de orde is het **VAO Basisregistratie Personen en Programma eID (AO d.d. 05/07)**.

De voorzitter:

Ik heet de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van harte welkom. De spreektijd bedraagt twee minuten, inclusief het indienen van moties.

De heer Middendorp (VVD):

Voorzitter. Voor de VVD was het AO gisteren over de BRP teleurstellend, maar wij gaan vooruit kijken. Daarom dien ik een motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de Operatie BRP (Basisregistratie Personen) een uitloop kent qua planning en budget;

overwegende dat het Bureau ICT-Toetsing (BIT) adviseert om een periode van bezinning in te lassen en in overweging geeft de Operatie BRP definitief te stoppen;

verzoekt de regering, tijdens de periode van bezinning hoe op een ordentelijke wijze het beëindigen van de Operatie BRP te onderzoeken, en de mogelijkheid van het verder ontwikkelen van de GBA-Verstrekkingvoorziening daarbij te betrekken, voor zover nodig voor een goede basisregistratie personen;

verzoekt de regering tevens, zodanig over dit onderzoek naar het "volledig stoppen met de Operatie BRP" te rapporteren, dat deze optie financieel en juridisch afgewogen kan worden;

verzoekt de regering voorts, de uitkomsten van de periode van bezinning uiterlijk 15 september naar de Kamer te sturen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Middendorp, Bruins Slot, Van Engelshoven en Gijs van Dijk. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 106 (27859).

Mevrouw Özütok (GroenLinks):

Voorzitter. De ontwikkeling van het ICT-project operatie Basisregistratie Personen zoals die door de jaren heen is gegaan, is heel erg teleurstellend. Ook wij willen lering

trekken uit hoe het is gegaan en naar de toekomst kijken. Vandaar dat ik een motie heb gemaakt.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat grote fouten zijn gemaakt in de operatie Basisregistratie Personen (OBRP) en de overheid als een gevolg hiervan miljoenen euro's heeft verloren;

overwegende dat duidelijkheid moet worden verkregen over de gebeurtenissen, beslissingen en overwegingen die hieraan ten grondslag liggen;

verzoekt de regering, de Kamer uiterlijk september dit jaar een uitgebreid en helder feitenrelaas te verstrekken waarin ten minste helder uiteen wordt gezet wie op welk moment over welke informatie over de voortgang van het project BRP beschikte, wanneer duidelijk was dat planning niet werd gehaald en het budget werd overschreden, wanneer bleek dat eerdere informatie niet juist was en wat de oorzaak van dit alles was,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Özütok, Van Raak, Van Engelshoven en Bruins Slot. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 107 (27859).

Mevrouw Van Engelshoven (D66):

Voorzitter. De Kamer heeft gisteren in het AO over de Basisregistratie Personen een buitengewoon verstrekkend en teleurstellend besluit moeten nemen: stop de Operatie BRP. De minister heeft toegezegd — dat wordt vandaag in een motie van deze Kamer bevestigd — om voor 15 september een brief te sturen over hoe dat stoppen precies vorm moet krijgen en hoe we nu verder gaan. Ondertussen is er wel bijna 100 miljoen euro uitgegeven aan dit project. Om die uitgaven niet verloren te laten gaan, hebben wij gevraagd om alle broncodes en software, als het even kan, openbaar te maken, zodat daar publiek op verder kan worden gebouwd en ook van kan worden geleerd. Het ontwikkelen van dit soort projecten moet in de toekomst echt anders. Wellicht biedt meer "open source"-ontwikkeling daartoe een opening. Ik ben blij dat de minister dat gisteren heeft toegezegd.

Ook D66 vindt het belangrijk dat we kunnen leren van wat zich de afgelopen jaren rondom dit project heeft afgespeeld. Om die reden heb ik ook van harte de motie medeondertekend om het feitenrelaas op tafel te krijgen.

Ondertussen loopt ook nog het project eID. Ook daar zijn wij niet helemaal gerust op. Het wekte enigszins mijn argwaan dat er vanmiddag, de dag na het algemeen overleg, opeens een rapport daarover kwam. Om die reden ondersteun ik van harte de motie om ook daarover nadere informatie te krijgen.

Mevrouw **Bruins Slot** (CDA):

Voorzitter. Gisteren hebben we inderdaad gesproken over de BRP en dat is teleurstellend geëindigd, hoewel we wel de heldere beslissing hebben genomen om het te beëindigen. Het is wel van belang om ook de financiële en juridische consequenties inzichtelijk te hebben zodat, zoals mevrouw Özütok ook al aangaf, er een helder feitenrelaas ligt en wij weten wat wanneer gebeurd is, zodat wij die duidelijkheid krijgen.

Daarnaast hebben wij ook gesproken over een ander ICT-project, het eID. Dat is een project waarin de minister een grote koerswijziging heeft aangekondigd. Daarbij zijn echter de financiële gevolgen niet inzichtelijk voor de Kamer: wat zijn de kosten en de baten voor de overheid? Het CDA vindt het samen met de VVD en D66 van belang om dat eerst inzichtelijk te hebben voordat wij ons een beeld kunnen vormen of dit een wenselijke koerswijziging is. Daarom dien ik de volgende motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de regering voorrang geeft aan de ontwikkeling van publieke eID-middelen onder de naam DigiD op hogere betrouwbaarheidsniveaus boven de ontwikkeling van marktalternatieven;

overwegende dat de raming van kosten en baten in de "Business Case Inloggen in het BSN-domein" daarmee wellicht niet meer actueel is en dat dit mogelijk ook een andere verdeling van financiële risico's tussen overheid en private partijen meebrengt;

overwegende dat inzicht in kosten en baten en in de verdeling van kosten en baten tussen Rijk en private partijen voor de Kamer noodzakelijk is om het voorgestelde beleid te kunnen beoordelen;

verzoekt de regering, een raming van kosten en baten op te stellen op basis van de voorgestelde beleidswijziging, met de beoogde verdeling tussen Rijk en private partijen, en de Kamer daarover vóór 1 maart 2018 te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Bruins Slot, Middendorp en Van Engelshoven. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 108 (27859).

Mevrouw **Bruins Slot** (CDA):

Misschien vraagt iemand zich nog af om hoeveel geld het hier ongeveer gaat met de eID. Tot 2027 staat er nu op de balans dat er in totaal meer dan 600 miljoen aan kosten zijn. Daarom is het ook van belang om daar duidelijkheid over te krijgen.

De heer **Martin Bosma** (PVV):

Voorzitter. Ik heb geen motie. Eigenlijk zou er maar één motie op z'n plaats zijn — ik zeg "eigenlijk" — en dat is een motie van wantrouwen. Ik ben inmiddels meer dan tien jaar lid van de Tweede Kamer en ik heb nog nooit een rampdossier mogen meemaken als waar wij gisteren over hebben gesproken, namelijk het hele gebeuren rondom de bevolkingsregistratie. Er is 100 miljoen verdwenen. Het project is al in 2001 gestart. In 2013 kregen we een brief van de minister waarin het woord "heroverwegen" ineens naar voren kwam. Er was een beetje extra geld nodig en een beetje extra tijd. Het is een zeer belangrijk traject. Alle burgers hebben ermee te maken. Het is zo belangrijk dat het zelfs in het regeerakkoord kwam. We hebben brieven gekregen; in 2015 werd ons verteld dat er resultaten waren binnen het budget in 2016 en dat het volgens planning verliep. De Kamer is op het verkeerde been gezet. We kregen te horen dat alles koek en ei was en in 2017, eigenlijk een paar weken geleden, krijgen we ineens een vernietigend rapport: de kosten konden oplopen tot een kwart miljard en het zou wel eens tot 2023 kunnen duren. Totale wanorde en een totale chaos.

Toen deze minister aantrad in 2013, kreeg hij te horen dat dit een hoofdpijndossier was. Hij heeft toen niet de maatregelen genomen die hij had moeten nemen. Hij had er bovenop moeten zitten met zijn ambtenaren. In plaats daarvan is het een project geweest door externen. Het is buiten de deur uitgevoerd en het is gecontroleerd door externen. Die externen hebben vooral één ding heel goed gedaan en dat is heel goed declareren. Er zijn mensen schathemeltje rijk geworden en die zitten nu in Monaco of op de Seychellen of wat dan ook. Die zitten vanavond weer aan de champagne. Zij zijn volledig overklast door de ambtenaren op Binnenlandse Zaken. Dat is een enorm schandaal. Dit is ongelooflijk uit de klauwen gelopen. Sommige mensen lachen zich suf, maar de Nederlandse belastingbetaler viert geen feest. Dit heeft vooralsnog 100 miljoen gekost, maar er zijn nog heel veel contracten en er moet heel veel onderhandeld worden. En ik weet precies hoe het werkt: in heel veel van die contracten staan allemaal clausules. Dit gaat in de toekomst nog heel veel geld kosten. Dit is een enorme schande!

De heer **Van Raak** (SP):

Voorzitter. Ik ben het met de vorige spreker eens: als we dit debat eerder hadden gevoerd, had er een motie van wantrouwen boven de markt gehangen. Want wat er is gebeurd, is echt ongekend. Er komt geen Basisregistratie Personen. Er is wel 100 miljoen euro stukgeslagen. En dure externen, managers, adviseurs, consultants hebben zich verrijkt aan dit project. We gaan nu nadenken. Maar ik vind vooral dat de overheid zich niet voortdurend voor de gek moet laten houden door dure externen die maar declareren zonder te leveren. Daar moeten we echt iets van leren. Het is niet zo dat ambtenaren niets kunnen en consultants alles. Dit soort projecten laat zien dat het eerder andersom is.

Is dat geld nou verdwenen? Het lijkt erop dat er in de aanbesteding geen rekening mee is gehouden dat het project kon mislukken, terwijl bijna elk project van deze omvang mislukt. Is de minister bereid om eens naar die aanbestedingen te

kijken? En dat geld, wat is dat duur geld! Daarom dien ik de volgende motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de Basisregistratie Personen (BRP) een fiasco is geworden, waarbij tientallen miljoenen euro belastinggeld zijn verspild;

constaterende dat externe managers, adviseurs en consultants tientallen miljoenen euro aan dit project hebben verdiend;

verzoekt de regering, in de komende bezinningsperiode ook te bekijken of en hoe (een deel van) dit geld kan worden teruggehaald,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Van Raak, Özütok en Gijs van Dijk. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 109 (27859).

Ik zie aan de minister dat hij direct kan ingaan op de moties. Het woord is aan de minister.

Minister Plasterk:

Voorzitter. Ik beperk me inderdaad tot het advies over de ingediende moties.

De eerste motie, op stuk nr. 106, is van de heer Middendorp. Ik laat het oordeel daarover aan de Kamer. Ik heb gisteren al gezegd dat het mijn conclusie is om de periode van bezinning te gebruiken om te onderzoeken hoe er op een ordentelijke manier gestopt zal worden met de BRP, en dat de Kamer daarover zal worden gerapporteerd op 15 september van dit jaar. Zo werd dat ook door de andere indieners zojuist nog benadrukt, bijvoorbeeld door mevrouw Van Engelshoven. Ik beschouw deze motie als een onderstreping van die conclusie. Ik laat het oordeel erover dus aan de Kamer.

In de motie op stuk nr. 107 wordt gevraagd om een feitenrelaas. Ik heb de toezeggingen die gisteren tijdens het AO zijn genoteerd hier bij me. Om precies te zijn gaat het hierbij om toezegging nummer 2b. Nou goed, met deze motie wordt dat nog een keer onderstreept. Dit was dus al toegezegd, maar er is geen reden om bezwaar te hebben tegen de motie.

Naar aanleiding van de motie op stuk nr. 108, van mevrouw Bruins Slot, wil ik nog eens herhalen wat ik gisteren ook heb gezegd. Voor het exact in beeld brengen van het kostenplaatje moet idealiter de marktconsultatie zijn afgerond. Deze motie zet daar wat tijdsdruk op en bindt het kabinet eraan om, mocht die nog niet zijn afgerond, op een andere manier naar vermogen dat kostenplaatje in beeld te bren-

gen. Dat lijkt me een redelijke vraag, dus ik laat het oordeel over de motie aan de Kamer.

Ik kom ten slotte op de motie op stuk nr. 109. Daarin gaat het om een inspanningsverplichting die ik gisteren al op me heb genomen. Ik wil wel iets doen aan het management van de verwachtingen voor wat betreft dat terughalen van het geld. Dat heb ik gisteren ook gezegd. Maar het is op zichzelf de moeite waard om te bekijken of daar nog mogelijkheden voor bestaan. Ik laat het oordeel over deze motie dus aan de Kamer.

De voorzitter:

Dank u wel.

De beraadslaging wordt gesloten.

De voorzitter:

Over de ingediende moties zullen we vanavond stemmen.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.